

впровадження похідних фінансових інструментів у процесі здійснення кредитної діяльності банку розглядались не лише час її застосування та кредитна діяльність, а визначались також можливі інші напрями впровадження деривативів у сфері діяльності банків.

Література

1. Skinner F. An Empirical Study of Credit Default Swap (Discussion paper) / F. Skinner, A. Diaz. – Reading, UK: The University of Reading, ISMA Center, 2003. – 62 p.
2. Shepherd B. Behind the Mask: The Booming Credit Derivatives Market Harbors Unseen Risks / B. Shepherd. – The Investment Dealers Digest: IDD, 2003. – 118 p.
3. Кошевцова М. Світовий досвід управління кредитними ризиками / М. Кошевцова // Схід. – 2006. – №1 (73). – С. 26–29.
4. Саакян Д.Ж. Воздействие кредитных деривативов на эффективность управления банковским портфелем: автореф. дис. на соиск. науч. степ. к.э.н.: спец. 08.00.10 «Финансы, денежное обращение и кредит» / Д. Ж. Саакян. – М.: МГУ им. М.В. Ломоносова, 2009. – 30 с.
5. Глущенко В.В. Управление финансовыми рисками в коммерческих банках Украины / В.В. Глущенко, В.А. Фурсова. – Харків: ХНУ, 2007. – 275 с.
6. Глущенко В.В. Фінансові ризики комерційного банку / В.В. Глущенко, А.І. Граділь. – Харків: ХНУ, 2007. – 202 с.
7. Кудрявцев П.М. Управление кредитными рисками коммерциальных банков / П.М. Кудрявцев // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2006. – № 2. – С. 321–325.
8. Подчесова В.Ю. Кредитний ризик як похідна сталої змістовності кредитного процесу / В.Ю. Подчесова // Вісник Хмельницького національного університету. – 2008. – № 1. – С. 157–160.

Рецензент докт. екон. наук, професор В.В. Глущенко

657.244.9 (477.75)

*Сподарик В.М., асистент,
Кримський економічний інститут
КНЕУ імені Вадима Гетьмана, м. Сімферополь*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ НА ВИНОРІБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ АР КРИМ

Жоден технологічний процес не може протікати без відображення його показників на носіях визначеного типу. Найпоширенішим носієм економічної інформації і понині є бухгалтерський документ, у якому зафіксовано факт здійснення тієї чи іншої господарської операції. Тому проблема вдосконалення процесу документування та самих форм документів залишається однією з найважливіших в організації обліку. В процесі господарської діяльності підприємству доводиться мати справу з безліччю різних документів. Бебньова Є.В. виділяє види документів, їх призначення і форми обліку, такі як бухгалтерські книги, картки, відомості і т.д. [3, с.64]. Булатов М.А. визначає бухгалтерську документацію як частину управлінської документації, також він дає класифікацію бухгалтерської документації, як первинну, бухгалтерські реєстри і звітність [4, с.58]. Веселова Т.Н. і Маренков Н.Л. вказують, що документообіг – це рух документів з моменту їх складання чи отримання від інших організацій до використання їх для бухгалтерських записів і наступної їх передачі до архіву [5, с.81]. Васюта – Беркут О.І., Шепітко Г.Ф., Ромашевська Н.О. визначають документацію як спосіб оформлення господарських операцій відповідними документами, призначений для первинного спостереження за господарськими операціями [6, с.46].

У багатьох авторів, котрі займаються проблемами організації обліку, недостатньо уваги приділяється специфічним галузям, таким як виноробство, через його сезонний характер. Тому в багатьох випадках немає розроблених документів (або вони є застарілими), які потрібні підприємствам, через що вони змушені в деяких випадках самі регламентувати свій документообіг і документацію.

Метою статті є регламентація порядку і термінів складання первинної документації шляхом складання оперограми і облікової номенклатури, а також вдосконалення деяких документів.

Організація документування господарських операцій охоплює розробку форм документів, добір документів для повного оформлення операцій на підприємстві, а також обґрунтування методики і техніки їх складання [1, с. 44] Носії облікової інформації можна представити на рис. 1 наступного вигляду:

Рис. 1. Характеристика носіїв облікових даних

Процес складання і заповнення документів є дуже трудомісткий і відповідальний, тому необхідно чітко усвідомлювати порядок і процедуру складання документів, для того, щоб документ було складено вірно, у встановлені терміни, а у випадках виявлення помилок – швидко знайти відповідальну особу за складання документу на певному етапі.

Виноград на винзавод ДП «Алушта» потрапляє з виноградників на основі накладної, яку виписує бригадир, надходження винограду до заводу здійснюється шляхом тарного транспортування в контейнерах. Автором вдосконалено накладну на виноград, відправлений на переробку і заготпункт. Введено окрему графу для визначення відсотку титруємих кислот, а також найменування цеху, до якого відвантажено виноград і графу для визначення напрямку використання винограду (табл. 1).

Таблиця 1

Форма № 11 Відділення Кутузівське Ділянка 2
Бригада № 7 Прізвище бригадира Кондратьєв С.Д.

НАКЛАДНА № 528

виноград, відправлений на переробку і заготпункт

(завод, склад, заготпункт) «_5_» вересня __ 2007 р.

Водій __ Конюхов І.І., Кувалдін Р.О. __ автомашина, підвода № __

Найменування винограду __ технічний __ Сорт __ каберне __

Цех – приймач №1

	Кількість місьць	% титруємих кислот	Вага (кг)			Кількість відс.				Розрахунок (грн.)					Напрямок використання
			Брутто	Тара	Нетто	Цукристість	Розчавлених ягід	Хворих і зіпсованих	Примішок інших сортів	Ціна	Додаток за якість	Уцінка за якість	Ціна з урахуванням додатку і уцінки	Сума	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Полупанов	-		7050	2410	4640	22.0	-	-	-	-	-	-	-	-	П/сл чер.
Шемякін	-		7900	3400	4500	22.0	-	-	-	-	-	-	-	-	П/сл чер.
Шемякін	-		7410	2910	4500	19.1	-	-	-	-	-	-	-	-	Каб. А.
Полупанов	-		6740	2090	4650	21.0	-	-	-	-	-	-	-	-	Каб. А.
Кувалдин	-		7170	2670	4500	19.6	-	-	-	-	-	-	-	-	Каб. А.

Відпустив _____ Прийняв _____

Всі роботи зі створення й опрацювання первинних документів відображують в індивідуальних графіках. Така форма графіку дає змогу визначити тривалість формування документа, методику його

складання. Індивідуальні графіки ще називають оперограмами, що означає графічне зображення чіткої та відповідальної послідовності формування того чи іншого документа [1, с. 51]. Автором запропоновано оперограму накладної на оприбуткування винограду з виноградників (табл. 2).

Таблиця 2

Оперограма накладної на оприбуткування винограду

Назва робіт	Виконавець				
	Бригадир	Вагар	Лаборант	Винороб	Бухгалтер
1. Випишується накладна, заповнюються реквізити, сорт, найменування винограду, прізвище водія (тракториста)	●				
2. Зважування винограду, підтвердження первинних даних про вагу винограду		●			
3. В лабораторії робиться аналіз % цукристості і титруємих кислот			●		
4. Визначається напрямок використання винограду і передається МВО (матеріально відповідальній особі)				●	
5. Накладна передається в бухгалтерію для оприбуткування винограду					●

Для групування обсягів інформації, інших показників на підприємствах використовують облікові номенклатури. Склад облікових номенклатур на різних підприємствах характеризується специфікою їх діяльності, оскільки та чи інша галузь, структура підприємства, стратегія функціонування та розвитку – це ті чинники, які мають безпосередній вплив на визначення переліку та обсягів облікової інформації, яку слід задіяти в обліковому процесі. При формуванні облікових номенклатур первинного обліку до уваги слід брати всі господарські операції, здійснення яких передбачено діяльністю самого підприємства, слід враховувати особливості специфіки господарювання, ознайомитися з потребами зовнішніх і внутрішніх користувачів інформації. На етапі первинного обліку важливим є факт добору облікових номенклатур, оскільки це і є вхідна інформація, яка в подальшому проходить по всьому обліковому процесу і в кінцевому підсумку через різні форми звітності характеризуватиме стан та результати діяльності підприємства. Таким чином, визначаючи облікові номенклатури на етапі первинного обліку, складають перелік усіх об'єктів обліку, які мають бути задіяні в обліковому процесі [1, с.38]. Також автором запропоновано облікову номенклатуру з обліку сировини на етапі первинного обліку (табл. 3).

Таблиця 3

Облікова номенклатура з обліку сировини на етапі первинного обліку

Характеристика даних для обліку	Використання облікових даних	Вимірники		У яких носіях інформації з'являються вперше
		Натуральний	Грошовий	
1. Дата	Для обліку ТМЦ і сировини, котрі надходять на завод з відділень	-	-	Накладна на виноград, відправлений на переробку і заготпункт; корінець приймальної квитанції на закупівлю винограду; товарно – транспортна накладна
2. Номер з/п		-	-	
3. Відділення (ділянка)		-	-	
4. Номер бригади		-	-	
5. Бригадир		-	-	
6. Вага:		х	х	
- брутто		+	-	
- нетто		+	-	
- тара		+	-	
7. Цукристість		-	-	
8. Розрахунок:	х	х		
- ціна	-	+		
- додаток за якість	-	+		
- уцінка за якість	-	+		
- ціна з урахуванням додатку і уцінки	-	+		
9. Сума	-	+		

За кожним рахунком і субрахунком, а також в розрізі найменувань по окремих рахунках підбиваються підсумки в натуральному і грошовому вимірниках з: сальдо на початок періоду, сальдо на кінець періоду, оборотів за період за дебетом і кредитом. Слід зауважити, що на ДП «Алушта» частина бочок обліковується на рахунку 201 «Сировина і матеріали», а частина на 204. На рахунку 112 «Малоцінні необоротні матеріальні активи» обліковуються факс, пластина до дріжджового пресу, бочки титанові. Слід зауважити, що на субрахунку 112 обліковуються ті бочки, котрі були переоцінені і термін їх експлуатації складає більше одного року. На рахунку 201 «Сировина і матеріали» обліковуються деякі види бочок, пляшки, полотно, пральний порошок, протигаз, напорні рукави різних видів, рукавиці. На рахунку 233.1 «Виробництво» обліковуються сірчистий ангідрид, сода кальцинована, фільтрокартон різних видів, хлорне вапно, шпагат та інше. На рахунку 233.2 «Цех розливу» збираються всі витрати, котрі формують собівартість готової продукції (вина) – прямі і цехові. До прямих витрат відносяться: сировина, пляшка, пробка коркова, ТУК (термоусадочний ковпачок), етикетка, кольєретка, наклейка, акцизна марка, клей, фільтрокартон, стрічка клейова, втрати (виноматеріал); цехові витрати включають: нарахована зарплатня, газ, вода, електроенергія, матеріали, паливо, МШП, амортизація, знос необоротних активів, автотранспорт, послуги майстерень, постачальники, послуги будівельного цеху, витрати холодильника та інші. Винороби, в свою чергу, складають акти про переробку винограду за білим і червоним способом (за білим способом – виноград зразу пресується і сік бродить сам по собі; за червоним способом – відбувається бродіння виноградного соку з мезгою. Технологічні схеми переробки винограду представлено відповідно на рис. 2 і рис. 3 [2].

Рис. 2. Технологічна схема переробки винограду за білим способом

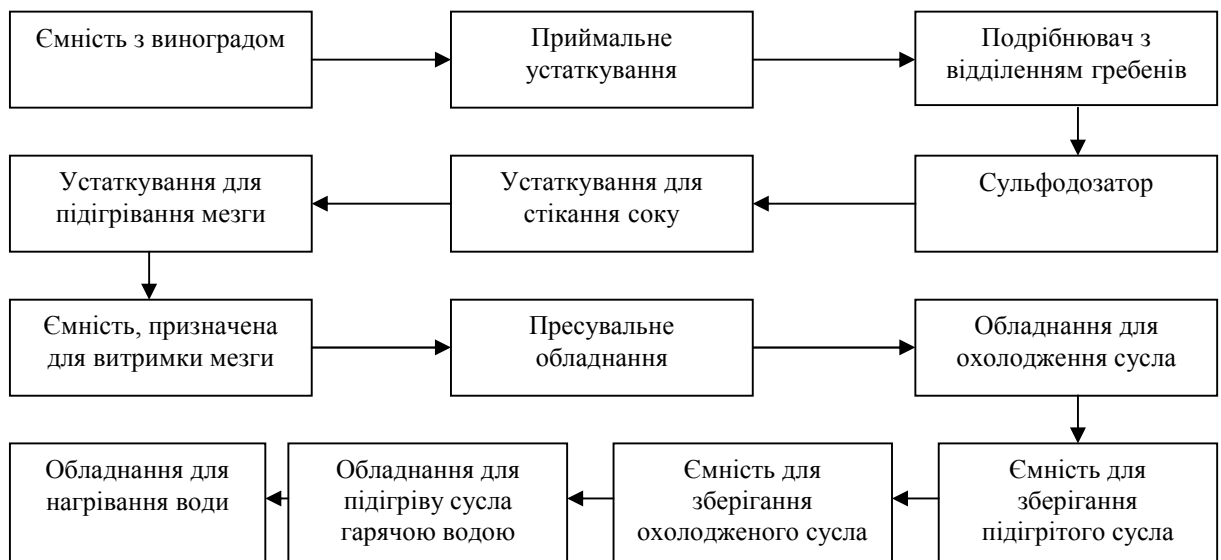

Рис. 3. Технологічна схема переробки винограду за білим способом

Акт про переробку винограду на сусло за білим способом представлено в табл. 4.

ЕКОНОМІКА ПРІДПРИЯТТІЙ

Таблиця 4
Типова форма № 11

АКТ № 1 ПРО ПЕРЕРОБКУ ВИНОГРАДУ НА СУСЛО ЗА БІЛИМ СПОСОБОМ

Цех (винпункт)	Шифр	Число	Місяць
в/з		05	09

200 р.

I. Переробка винограду

	Номенклатурний номер	Кількість (кг)	Вміст цукру в винограді (%)
1. Аліготе → Аліготе сорт.		810,0	17,0
2. Мускат Ялт. }		6130,0	22,0
3. Мускат Ялт. } → Алустон біл.		2230,0	21,8
Загалом		9170,0	21,5

Зворотна сторінка

№ з/п	Номер ємності	Об'єм ємності (дал)	Найменування суслу з винограду і використання за напрямком	Фракція суслу	Номенклатурний номер	Кількість (дал)	Загальна кількість суслу	Результат аналізу		
								Номер аналізу	Вміст цукру (%)	Густина (питома вага)
1	29	1540	Аліготе сорт.	Сим. I д.		49		1011	17,0	1,074
2	17	1557	ПБА	II д., III		12		1012	17,0	1,074
3	30	1567	Алустон біл.	Сим. I д.		502		1013	21,9	1,093
4	16	1559	ПБА	II д., III д.		67		1014	21,9	1,093
Загалом	x		x	x	x			x	x	x

Вихід суслу з однієї тонни винограду.....дал

Отримано відходів:

Вичавки солодкої 1670 кг гребенів 47 кг -----%

Безповоротні втрати85..... кг

Технолог – винороб

Завідуючий лабораторією

Начальник цеху

Обліковець

Акт про переробку винограду на виноматеріал за червоним способом представлено в табл. 5.

Таблиця 5
Типова форма № П-3

АКТ № 26 ПРО ПЕРЕРОБКУ ВИНОГРАДУ ЗА ЧЕРВОНИМ СПОСОБОМ

Цех (винпункт)	Шифр	Число	Місяць
в/з		22	09

200 р.

I. Перероблено винограду з настоюванням або бродінням суслу з мезгою

	Номенклатурний номер	Кількість (кг)	Вміст цукру в винограді (%)
1. Піно – Грі → Піно – Грі Мас.		6940	22,3
2. Совіньон зел. }		1970	23,4
3. Совіньон зел. } → Нектар Дем.		11260	23,1
4. Одеськ. Чорн. → ПКЮБ		4370	22,0
5. Бастардо }		2890	22,3
6. Бастардо } Кагор Парт.		2490	22,0
7. См. Черв. Сорт. }		2620	18,3
8. См. Черв. Сорт. } → ПКК		1650	18,0
9. См. Біл. Сорт. → ПБА		2010	16,4
10. См. Черв. Сорт. → ПКА		860	17,0
Загалом			

Зворотна сторінка
II. Вихід виноматеріалів після пресування

№ з/п	Номер ємності	Об'єм ємності (дал)	Найменування виноматеріалів	Фракція виноматеріалів	Номенклатурний номер	Кількість (дал)	Результат аналізу		
							Номер аналізу	Вміст спирту за обсягом (%)	Вміст цукру (%)
1	22	1562	См. Чер. Аліг.	Сам., I д.	23	1063	1335	8,3	4,8
2	7	1915	ПКА	II д., III д.	23	266	1336	8,3	4,8
3	23	1550	Каберне сорт.	Сам., I д.	23	723	1337	8,1	4,7
4	2	1916	ПКА	II д., III д.	23	181	1338	8,1	4,7
5	30	1567	Каберне Аліг.	Сам., I д.	23	717	1339	5,0	10,4
6	31	1562	ПКА	II д., III д.	23	179	1340	5,0	10,4
7	25	1540	Мерло Мас.	Сам., I д.	23	657	1343	8,3	4,9
8	3	1925	ПКА	II д., III д.	23	164	1344	8,3	4,9

Отримано відходів.....
 Вичавки збродженої.....кг цукристість.....% міцність.....%
 Гребенів.....кг
 Технолог – винороб
 Завідуючий лабораторією

Начальник цеху
 Обліковець

Коли виробляють сушло за білим способом і виноматеріал за червоним способом, також роблять контрольні проби відносно виходу сушла.

Суттєвим зауваженням до заповнення представлених документів є те, що мав місце факт незаповнення окремих граф та рядків, що є суттєвим недоліком ведення облікових робіт.

Також винороби складають акт про спиртування. Цей документ складають у випадках спиртування сушла, де вказуються: найменування компонентів, номенклатурні номери, обсяг в дал. при перерахунку на 20 °С, кількість влитого безводного спирту, цукристість у 100 мл, вміст спирту, контракція, а також загальні показники. Акт про спиртування сушла представлено в табл. 6.

Таблиця 6
 Форма № П-5

АКТ № 1
 про спиртування сушла
 Портвейн червоний Алушта врожай 2007 р.

Цех (винпункт)	Шифр	Число	Місяць
в/з		31	08

200 р.

Ємність №	Найменування компонентів	Номенклатурний номер	Кількість			Аналіз №	Показники		Загальний вміст	
			об'єм дал. при 20 °С	Вливо безводного спирту	№ вимоги на спирт		Спирт, % об.	Цукор, г – 100 мл	Спирту безводного, дал.	Цукор, кг
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ц.№ 20	Портв. Чер. Алушта	2,4	134,0			940	6,9	6,2	925	831
ч/з мерник	Спирт – ректифікат в/о	8,9526	17,9	17,25	9	941	96,28	8+24	1725	-
			151,9				17,4	5,5	2650	831
Контракція 17,25*0,08 = 1,4										
			150,5				17,6	5,5		

Загалом 150,5
 Кондиції суміші за даними лабораторного аналізу 942-17,5*5,5*7,7 Контракція 1,4 дал
 Начальник цеху
 Зав. лабораторією

Технолог
 Бухгалтер

В процесі даного дослідження автором було розроблено облікову номенклатуру, графік документообігу, дещо змінено документи, додавши в них певні колонки і зроблено зауваження щодо заповнення працівниками заводу окремих стовбців в представлених документах. В подальшому рекомендується складати облікові номенклатури, графіки документообігу, оперограми, для того щоб визначити відповідальних працівників за складання цих документів і вчасне надання для обробки інформації.

Література

1. Кундря – Висоцька О.П. Організація обліку: навч. посіб. / О.П. Кундря – Висоцька– К.: Алерта, 2007. – 223 с.
2. Современные способы производства виноградных вин / Г. Валуйко, Д.Цаков, Д.Кадар и др.; под ред. Г.Г.Валуйко. – М.: Легкая и пищевая промышленность, 1984. – 328 с.
3. Бебнева Е.В. Теория бухгалтерского учета / Бебнева Е.В., Богачева И.В., Соколова Е.С. Московский межд. инст. Эконометрики, информатики и права. – М., 2003 – 103 с.
4. Булатов М.А. Теория бухгалтерского учета: учеб. пособ. / М.А. Булатов. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Изд – во «Экзамен», 2005. – 256 с.
5. Маренков Н.Л. Бухгалтерское дело / Н.Л. Маренков, Т.Н. Веселова. – Серия «Высшее образование». – Ростов-на-Дону: Феникс, 2005. – 544 с.
6. Васюта – Беркут О.І. Теорія бухгалтерського обліку: навч. посіб. / О.І. Васюта – Беркут, Г.Ф. Шепітко. За заг. ред. В.Б. Захожая. – 2-е вид., стереотип. – К.: МАУП, 2003. – 176 с.

Рецензент докт. экон. наук, профессор В.В. Четурко

658.012.1 (477.75)

*Сорокіна О.С., ст. викладач,
Кримський економічний інститут
КНЕУ імені Вадима Гетьмана, м. Сімферополь*

АНАЛІЗ СКЛАДУ, СТРУКТУРИ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЗАПАСІВ ЕФІРООЛІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ АР КРИМ

В даний час сільськогосподарські підприємства потерпають від нестачі обігових коштів, потребують додаткових джерел фінансування своєї діяльності. Фінансова стійкість таких підприємств є дуже поганою. В цьому сенсі важливим постає питання ефективності використання коштів, вкладених в оборотні активи, а саме в запаси підприємства. Питаннями аналізу запасів займалися російські та українські вчені: Савицька Г.В. [1, с. 322-341], Шеремет А.Д. [2, с. 247-278], Чумаченко М.Г. [3, с. 405-419], Ковальчук М.І. [4, с. 315-333]. Частина науковців не виділяє запаси з оборотних активів, а наводить методику аналізу всіх оборотних активів підприємства [2; 4]. Шеремет А.Д. наводить загальний аналіз оборотних коштів, методику аналізу динаміки і структури запасів, класифікацію оборотних коштів, склад і структуру оборотних коштів за ступенем їх ліквідності, ризику вкладення капіталу, джерела формування оборотних коштів [2]. Ковальчук М.І. робить акцент на аналізі оборотних коштів підприємств АПК. Він розглядає аналіз складу і структури оборотних коштів, аналіз оборотності готової продукції, дебіторської заборгованості, виробничих запасів. Він також розглядає методику нормування запасів, рентабельність оборотних активів [4].

Ряд науковців розкривають аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами [1; 2; 3], аналіз використання матеріальних ресурсів, факторний аналіз матеріаломісткості продукції, аналіз матеріальних витрат на виробництво продукції, моделі управління запасами [1;3]. Савицька Г.В. також наводить аналіз прибутку на 1 грн. матеріальних витрат [1].

Але ці науковці не приділяють належної уваги особливостям аналізу запасів в окремих галузях. До теперішнього часу не проводився аналіз складу, структури та використання запасів ефіроолійних підприємств.

Метою статті є: проведення на основі фактичних даних аналізу складу, структури, оборотності та використання запасів ефіроолійних підприємств АПК.

Для досягнення цієї мети потрібно вирішити наступні завдання:

- 1) розглянути методику аналізу запасів підприємства в наукових джерелах;